

לא יחפור פרק שני בבא בתרא

התם בשופכין, וא"ת בשלמא אי מיירי במשמן אע"ג דתנא ליה אמת המים תנא ליה נמי האי דס"ד משום לניעותא למהטרי אבל אי מיירי בשופכין מאי קמ"ל הא תנא ליה אמת המים דמהאי טעמא אמר לעיל דלא תני חול"ל דשאני חול שהוא כל שעה אלל הכותל אבל הנך מי רגלים כלים כרגע:

ותיובתא דרבה בר בר הנה. ולא מני לשנוי דכי קאמר רבה בר בר חנה צלונמא חדא דהוה ליה לפרושי דהדיא ועוד דדיש מקרא ש"מ דלא מפליג:

אמר רב טובי ריקב אינו מבעט. הך שמעמא מיימי הכה אגב דפריין לקמן (ט) זרעים כיון דקשו לכותל שקיל להו:

ריקב אינו מבעט בחזון דיני חלון פי' ר"י צ"ר מרדכי על פי המשניות דאם הוא חלון העשוי לתשמש^א שיעורו להביא טומאה צפותה טפה וכשיממעט מטפה אפילו במשהו אינו מביא ולא הוא חלון שעשוי לאורה ועשוי צדי

אדם שיעורו כולל מקדח גדול של נשעה שהוא כמלא פודיון האיטלקי שהוא סלע נירונית והיא ימירה על סלע קסם דסלע קסם הוא פחות ממלא מקדח קסם וכל שכן ממקדח גדול כדאמרין בצבורות (דף ל"ו):

ואותו חלון שעשוי לאורה אינו ממתעט מסתמית משהו כיון שהיה צו כשיעור אלל עד שיממעט שלא יהא שרייסי (ט) רוס אצבעים על רוחב

גדול ומאור שאינו עשוי צדי אדם אלל מעמנו כגון מרכוה מים או שרטיס שיעורו מלא אגרוף חישב עליו לתשמש שיעורו פותח טפה למאור שיעורו מלא אגרוף מפרש המס כבגרופו של בן אצבעים ורבי יוסי אומר בראש כל אדם ושאינו עשוי (י) לאורה ולא לתשמש אלל לאורי ולשמור גנות

ופרדסיס אותו שיעורו כמלא מקדח ציוני: **מאי אריא** ריקב כו'. השמא ס"ד דנקט ריקב דוקא משום דאית ביה מרתי חדא (ט) דלא סמימה מעלייתא לפי שהוא רך ועשוי ליפול ועוד שאינו מצטלו משום הכי פריך אפי' עבה נמי שמתקיים הואיל ואינו מצטלו אינו מבעט:

ותיפוק דיה. (י) אפי' אם יצטלו דאינו מוץ משום דמקבל טומאה אס יצטל ליה מו לא מקבל טומאה וטהור דמוכה צפרק העור והרוטב (חולין דף קטו). וסו דאמר כיפת שאור שייחדי לשיבה עטלה וצמי שסריכו צורעים וטהורים אלנמא כיון דצטליה לא מקבל טומאה וי"ל דהתם מיירי כגון דעבד כהו שינוי מעשה דהא אמרי (שנת דף נ"ב): כל הכלים יורדין ליד טומאה במשכה ואין עולין מטומאה אלל ע"י שינוי מעשה והי"ה באוכלין דבעינן שינוי מעשה דאפילו צידות האוכלין מוכח צפרק קמא דסוכה (דף י"ז). וסו דאיכא תנא דאית ליה דבעינן זהו שינוי מעשה: **שני רישא** במי פירות.

מי פירות. פי' ר"ח כגון שמן ולא דק דשמן מכשיר הוא דמוכה צפרק קמא דשבת (דף י"ז): וצריש פרק חבית (סס קמח). דשמן חשיב משקה אלל דוקא מוהל היוצא מתחילה: **בתיבנא סריא**. מינה אכתי חזיא לזהמנו ע"י פירוק דמוכה צפרק בתרא דשבת (דף ק"ה): דאמרין תא שמע מפרסין את החבין כו' אלמא מיטעד באוכלא שרי ומשני בחיבנא סריא וי"ל דהכא מיירי שהוא מוסרם כל כך דאפי' ע"י שום מקון לא חזיא: **ריאין** כ"ז שאילו יצטלו. אין לפרש דטעם משום דקופה ליטול חבית וקופה ולהכי בעינן שיהו גרוגרות ותבן יבולין לעמוד צפני עמנא דא"כ למאי דפריך תבן הא קא חזי ליה ורואה להוכיח מכאן דאפילו סופו ליטלו חוץ תיקשי ליה אמאי לריך שיכולין לעמוד צפני עמנא אלל אומר ר"י דך הוא הדין דכל דבר החוץ צעין שיוכל לעמוד צפני עמנא דקתני לעיל מהך משנה במסכת אהלות (פ"ו מ"ב) קוצרי המת שחיו עוברין באכסדרה ובה אחד מהן והניף את הדלת וסמכו במפתח אם יכולה לה ליטול לעמוד צפני עמנא טהור ואם לאו טמא וכן חבית של גרוגרות וקופה של תבן שהן גמויין בחלון משמע דהכל חד טעמא הוא והיינו טעמא דסמימת עראי הוא דכיון שאינו יכול לעמוד צפני עמנא אי נמי משום דבעינן דבר החוץ עומד על ידי דבר שאינו מקבל טומאה ומיהו בפירוש משניות מלא ר"י דמפרש אפילו במפתח שאינו מקבל טומאה אלא כיון שעמד על ידי כלי אף על פי שאינו מקבל טומאה ורבי אליעזר פליג עלה דמספספא וקאמר דטהור כיון שהמפתח אינו מקבל טומאה ואולי לטעמיהו דפליגי במסכת אהלות (פ"ו מ"ב) צנדבך שהוא נתון על גבי כלים אפילו כלי גללים כלי אצנים כלי חלמה דלרבי אליעזר נעשה אהל לטהר ולרבינן אינו נעשה אהל אלל כשהוא נתון על גבי אצנים:

לצדדין קא משתרשי והא (ב) תנן המבריק את הגפן בארץ אם אין על גבה עפר שלשה טפחים לא יביא זרע עליה והני עלה אבל זורע את הצדדין אילך ואילך אמר רבי חנא בשם רבי יוסי מפני שמוחלידין (א) את הקרקע ומעלין עפר תיחוח: ואת מי רגלים מן הכותל ג' טפחים וכו': אמר רבה בר בר חנה מותר לאדם להשתין מים בצד כותלו של חבירו דכתיב: והכרתיו לאחאב משתיין בקיר ועצור ועווב בישראל והא אגן תנן ואת מי רגלים מן הכותל שלשה טפחים התם בשופכין (ב) (א) ת"ש לא ישפוך אדם מים בצד כותלו של חבירו אלא אם כן הרחיק ממנו ג' טפחים (ב) לא ישתין אדם מים בצד כותלו של חבירו אלא אם כן הרחיק ממנו ג' טפחים (ב) לא יבניין אבל בכותל אבנים בכדי שלא יזיק וכמה טפה ושל צונמא מותר תיובתא דרבה בר בר חנה תיובתא והא רבה בר בר חנה קרא קאמר התם הכי קאמר אפילו מירי דררכיה לאישתוני בקיר לא שביקנא ליה ומאי גיהו כלבא אמר ר' טובי בר קיסנא אמר שמואל ריקב אינו מבעט בחלון מאי אריא ריקב אפי' עבה נמי לא מביעיה קאמר לא מביעיה עבה (ט) כיון דאיחוי ליה לא מבטיל ליה אבל ריקב דממאים אימא בטולי מבטיל ליה קמ"ל ותיפוק ליה דהוה ליה דבר שהוא מקבל טומאה וכל דבר שהוא מקבל טומאה אינו חוצץ בפני הטומאה השנילש כמי פירות מיתיבי (י) קופה מלאה תבן וחבית מלאה גרוגרות המונחים בחלון רואין כל שאילו יצטלו ויבולין תבן וגרוגרות לעמוד צפני עצמן חוצצין ואם חזי אגרוף חוצצין והא תבן חזי לבהמתו ויבסריא חזי לטינא דאית ביה קוצי חזי להסקה (ט) בבמתנא חזי להסק גדול הסק גדול לא שכיח גרוגרות הא חזו ליה אמר שמואל בשהתריפו וכן תני רבה בר אבבה בשהתריפו האי חבית היכי דמיא אי דרומא לבר היא

לצדדין קא משתרשי. ומחלידין מתחת לכותל ומקלקלים יסודו: המצדיק אם הגפן. גפן יחדי שאין צורעים ושאכלס משום שערבוב דלין כרס צפוחות מומש אפנים שמים כדג שמס וחתם יולא וצב אלל שלא ינק הרע מן הגפן: מצדיק. כמו ויבדך הגמלים (בראשית כד). כוסף זמורת גפן מחוברת ומכריכה צרקע צמירה לכאן ולכאן וקורין בלע"ז פרוצנייר: שחלידין אם הקרקע. אלל הכותל במקומן ומעלין עפר מיתוח ומממוטט (י) קרקע יסוד הכותל לצדדין: משטין צקיר. אלמא דרך בני אדם כן: שופכין. עבית מלא וזופכו סס: לא ישפוך. ליכא לאזוקמי אלל במשנת ממש: צונל לניגוס. שהס של טיט שתיכשו צממה והס נימוקיס ממתת המים: ומה עתה. מפני שמשטש את הקרקע סמוך ליסוד הכותל: וצונמא. חס כותל זה צנוי צבלע דליכא לניגוש

לצדדין קא משתרשי. ומחלידין מתחת לכותל ומקלקלים יסודו: המצדיק אם הגפן. גפן יחדי שאין צורעים ושאכלס משום שערבוב דלין כרס צפוחות מומש אפנים שמים כדג שמס וחתם יולא וצב אלל שלא ינק הרע מן הגפן: מצדיק. כמו ויבדך הגמלים (בראשית כד). כוסף זמורת גפן מחוברת ומכריכה צרקע צמירה לכאן ולכאן וקורין בלע"ז פרוצנייר: שחלידין אם הקרקע. אלל הכותל במקומן ומעלין עפר מיתוח ומממוטט (י) קרקע יסוד הכותל לצדדין: משטין צקיר. אלמא דרך בני אדם כן: שופכין. עבית מלא וזופכו סס: לא ישפוך. ליכא לאזוקמי אלל במשנת ממש: צונל לניגוס. שהס של טיט שתיכשו צממה והס נימוקיס ממתת המים: ומה עתה. מפני שמשטש את הקרקע סמוך ליסוד הכותל: וצונמא. חס כותל זה צנוי צבלע דליכא לניגוש

(א) כלים פ"ו מ"א, פ"ב ופ"ג רבט מנאל ויוקן מ הקרקע מלכה דשרה בעיקרי בתיים. עין ערך תול' א"י. (א) רש"ל (ד) ותפספה פ"א, פ"ב (א) אהלת פ"ו מ"ב ע"ג, (א) ג"א שאלה"א (א) ומעממא פ"ל ע"ג רש"ש (א) נראה דל"ג אהל, דהכל חלון ופחה שצפון קיימי. אורי הלך טומאת אוהל את מנ.

תורה אור השלם

1 דגני מבאי אלקי קעה ובעריה אהרין ודבריה לאחאב משתין בקיר וצצור ועווב בישראל: מלכים א כא כ

הגהות הב"ח

(א) בני' הם שופכין ת"ש לא יביא זרע: (ב) שם לא מביעה עבה דכיון דהוי ליה: (ג) שם במתנא: (ד) רש"י ד"ה שמחלידין וכו' ומממוטט הקרקע שחתת יסוד: (ה) ד"ה וצונמא וכו' לטיטוש הקרקע: (ו) ד"ה אינו מבעט וכו' אין קרקע זה ממעט שיעורו וכו' לא מבטיל ליה חלון: (ז) ד"ה דאית וכו' דהם וכו': (ח) תוס' ד"ה איה וכו' לקמן ארבעים: (ט) ד"ה קרקע וכו' שלא יהא שרייסי כ"א אצבע על רוחב גול: (י) א"ד ושאינו עשוי לא לאורה: (יא) ד"ה מאי ר' טובי בר קיסנא מלא דלאו סמימה מעלייתא דהיא לפי: (יב) ד"ה ומפוק ליה פירוש אפי' (ט) ד"ה שמעמטין פ"ל ותיבת שאמר נחמק:

לעני רש"י

פרובנייר"ד [שבונייר"ד]. להבירן גפן.

מוסף תוספות

א. ולוין את עינו ודבר עם חבירו. טיטוס.

תורה אור השלם

1 דגני מבאי אלקי קעה ובעריה אהרין ודבריה לאחאב משתין בקיר וצצור ועווב בישראל: מלכים א כא כ

הגהות הב"ח

(א) בני' הם שופכין ת"ש לא יביא זרע: (ב) שם לא מביעה עבה דכיון דהוי ליה: (ג) שם במתנא: (ד) רש"י ד"ה שמחלידין וכו' ומממוטט הקרקע שחתת יסוד: (ה) ד"ה וצונמא וכו' לטיטוש הקרקע: (ו) ד"ה אינו מבעט וכו' אין קרקע זה ממעט שיעורו וכו' לא מבטיל ליה חלון: (ז) ד"ה דאית וכו' דהם וכו': (ח) תוס' ד"ה איה וכו' לקמן ארבעים: (ט) ד"ה קרקע וכו' שלא יהא שרייסי כ"א אצבע על רוחב גול: (י) א"ד ושאינו עשוי לא לאורה: (יא) ד"ה מאי ר' טובי בר קיסנא מלא דלאו סמימה מעלייתא דהיא לפי: (יב) ד"ה ומפוק ליה פירוש אפי' (ט) ד"ה שמעמטין פ"ל ותיבת שאמר נחמק:

לעני רש"י

פרובנייר"ד [שבונייר"ד]. להבירן גפן.

מוסף תוספות

א. ולוין את עינו ודבר עם חבירו. טיטוס.

תורה אור השלם

1 דגני מבאי אלקי קעה ובעריה אהרין ודבריה לאחאב משתין בקיר וצצור ועווב בישראל: מלכים א כא כ

הגהות הב"ח

(א) בני' הם שופכין ת"ש לא יביא זרע: (ב) שם לא מביעה עבה דכיון דהוי ליה: (ג) שם במתנא: (ד) רש"י ד"ה שמחלידין וכו' ומממוטט הקרקע שחתת יסוד: (ה) ד"ה וצונמא וכו' לטיטוש הקרקע: (ו) ד"ה אינו מבעט וכו' אין קרקע זה ממעט שיעורו וכו' לא מבטיל ליה חלון: (ז) ד"ה דאית וכו' דהם וכו': (ח) תוס' ד"ה איה וכו' לקמן ארבעים: (ט) ד"ה קרקע וכו' שלא יהא שרייסי כ"א אצבע על רוחב גול: (י) א"ד ושאינו עשוי לא לאורה: (יא) ד"ה מאי ר' טובי בר קיסנא מלא דלאו סמימה מעלייתא דהיא לפי: (יב) ד"ה ומפוק ליה פירוש אפי' (ט) ד"ה שמעמטין פ"ל ותיבת שאמר נחמק:

לעני רש"י

פרובנייר"ד [שבונייר"ד]. להבירן גפן.

מוסף תוספות

א. ולוין את עינו ודבר עם חבירו. טיטוס.

תורה אור השלם

1 דגני מבאי אלקי קעה ובעריה אהרין ודבריה לאחאב משתין בקיר וצצור ועווב בישראל: מלכים א כא כ

הגהות הב"ח

(א) בני' הם שופכין ת"ש לא יביא זרע: (ב) שם לא מביעה עבה דכיון דהוי ליה: (ג) שם במתנא: (ד) רש"י ד"ה שמחלידין וכו' ומממוטט הקרקע שחתת יסוד: (ה) ד"ה וצונמא וכו' לטיטוש הקרקע: (ו) ד"ה אינו מבעט וכו' אין קרקע זה ממעט שיעורו וכו' לא מבטיל ליה חלון: (ז) ד"ה דאית וכו' דהם וכו': (ח) תוס' ד"ה איה וכו' לקמן ארבעים: (ט) ד"ה קרקע וכו' שלא יהא שרייסי כ"א אצבע על רוחב גול: (י) א"ד ושאינו עשוי לא לאורה: (יא) ד"ה מאי ר' טובי בר קיסנא מלא דלאו סמימה מעלייתא דהיא לפי: (יב) ד"ה ומפוק ליה פירוש אפי' (ט) ד"ה שמעמטין פ"ל ותיבת שאמר נחמק:

לעני רש"י

פרובנייר"ד [שבונייר"ד]. להבירן גפן.

מוסף תוספות

א. ולוין את עינו ודבר עם חבירו. טיטוס.

תורה אור השלם

1 דגני מבאי אלקי קעה ובעריה אהרין ודבריה לאחאב משתין בקיר וצצור ועווב בישראל: מלכים א כא כ

הגהות הב"ח

(א) בני' הם שופכין ת"ש לא יביא זרע: (ב) שם לא מביעה עבה דכיון דהוי ליה: (ג) שם במתנא: (ד) רש"י ד"ה שמחלידין וכו' ומממוטט הקרקע שחתת יסוד: (ה) ד"ה וצונמא וכו' לטיטוש הקרקע: (ו) ד"ה אינו מבעט וכו' אין קרקע זה ממעט שיעורו וכו' לא מבטיל ליה חלון: (ז) ד"ה דאית וכו' דהם וכו': (ח) תוס' ד"ה איה וכו' לקמן ארבעים: (ט) ד"ה קרקע וכו' שלא יהא שרייסי כ"א אצבע על רוחב גול: (י) א"ד ושאינו עשוי לא לאורה: (יא) ד"ה מאי ר' טובי בר קיסנא מלא דלאו סמימה מעלייתא דהיא לפי: (יב) ד"ה ומפוק ליה פירוש אפי' (ט) ד"ה שמעמטין פ"ל ותיבת שאמר נחמק:

לעני רש"י

פרובנייר"ד [שבונייר"ד]. להבירן גפן.

מוסף תוספות

א. ולוין את עינו ודבר עם חבירו. טיטוס.

הוא

